

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه صد و سیزدهم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آيات ٢١ - ١١ از سورة مباركة حشر

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ

لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَ لَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ

لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ

وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَ لَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولَنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا

يُنصُرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا

يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ

بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا

يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهُمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ

أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ

إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا

وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ لْتُنْظُرُ نَفْسٌ مَا

قَدَمَتْ لِغَدٍ وَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَ لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ

نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسُهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ

النَّارِ وَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا

الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَ تِلْكَ الْأَمْثَالُ

نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

ترجمه آیات ۲۱-۱۱

آیا نمی بینی کسانی را که منافقاند به برادران کافر خود از اهل کتاب می گویند: اگر شما را بیرون کنند، ما هم با شما بیرون می رویم و هرگز در مقابل شما احدی را پیروی نمی کنیم و اگر با شما جنگ کنند، حتماً شما را یاری خواهیم کرد ولی خدا شهادت می دهد که قطعاً این ها دروغگویانند. (۱۱)

اگر آن ها را بیرون کنند، منافقین با آن ها بیرون نمی روند و اگر با آن ها جنگ شود، منافقین کمکشان نخواهند کرد و اگر به کمکشان بیایند، پشت کرده و فرار می کنند، سپس آن ها یاری نمی شوند. (۱۲)

قطعاً شما در دلهای آن ها بیشتر از خدا مایه ترسید، زیرا که آن ها قطعاً مردمانی هستند که نمی فهمند. (۱۳)

آن ها با شما دسته جمعی مقاتله نمی کنند، مگر در قریه هایی که دارای حصار محکمی باشد یا از پشت دیوارها. جنگشان بین خودشان شدید است، می پنداری که آن ها با هم هستند ولی دلهایشان از هم جدا است. آن به خاطر این است که آن ها مردمی هستند که تعقل نمی کنند. (۱۴)

این ها مانند کسانی که کمی قبل از آن ها بوده اند، می باشند. بدبختی کارشان را چشیده اند و برای آن ها

عذاب دردناکی خواهد بود. (۱۵)

مَثَل این‌ها مَثَل شیطان است، زمانی که به انسان گفت: کافر شو. پس چون کافر شد، شیطان گفت: قطعاً من از تو بیزارم، من از خدائی که پروردگار جهانیان است، می‌ترسم. (۱۶)

پس عاقبت هر دوی آن‌ها در آتش است که در آن همیشه خواهند بود و آن جزای ستمگران است. (۱۷)
ای کسانی که ایمان آورده‌اید، تقوای الهی را داشته باشید و هر کس باید نگاه کند که برای فردایش چه چیز جلو فرستاده است و تقوای خدا را پیشه کنید، قطعاً خدا به آنچه می‌کنید آگاه است. (۱۸)

و مانند کسانی که خدا را فراموش کرده‌اند نباشید که خدا آن‌ها را به فراموشی از خودشان دچار می‌کند، این‌ها همان گناهکارانند. (۱۹)

اهل آتش و اهل بهشت با هم مساوی نیستند، تنها اهل بهشت همان رستگارانند. (۲۰)
اگر این قرآن را بر کوه نازل می‌کردیم، می‌دیدید که آن کوه از ترس خدا خاشع و شکافته می‌شود و این مثالها را برای مردم می‌زنیم شاید مردم تفکر کنند. (۲۱)

برداشت از آیات ۲۱ - ۱۱ (پندهای قابل توجه)

سالک الی الله باید از آیاتی که تلاوت شد مطالب زیر را برای موفقیت در راهش استفاده کند:

- ۱ - بدانند که منافقین دروغگو هستند و به سخنان‌شان اعتماد نکند.
- ۲ - منافقین ظاهر بین‌اند و حقایق را نمی‌فهمند.
- ۳ - منافقین ترسو هستند و اگر بخواهند با مسلمانان قوی و دارای استقامت مبارزه کنند باید خود را در حصارهای محکمی قرار دهند و اگر جمعیت مسلمانها بیشتر باشد با آن‌ها مبارزه نمی‌کنند و کاملاً ضعف و سستی در آن‌ها مشاهده می‌شود. زیرا حتی به یکدیگر هم دروغ می‌گویند.
- ۴ - منافقین با این که بدبختی کارشان را چشیده‌اند باز هم به بیچارگی خود ادامه می‌دهند تا آن که در آخرت مبتلا به عذاب دردناکی بشوند.
- ۵ - منافقین مانند شیطانند که دیگران را وادار به کفر می‌کنند و در مواقع حساس آن‌ها را به حال خود وا می‌گذارند.
- ۶ - باید انسان بدون ارتباط با کفار و منافقین و شیاطین، تقوی را پیشه کند و راه راست را انتخاب نماید و ایمان به خدا داشته باشد.

۷ - سالک الی الله باید دقیقاً به آن چه برای آخرتش فرستاده است نظارت داشته باشد زیرا خدای تعالی به آن چه عمل می‌کند آگاه است.

۸ - سالک الی الله باید کوشش کند که خدا را فراموش نکند و جزء فاسقین محسوب نگردد.

۹ - سالک الی الله اگر خدا را فراموش کرد خدا او را مانند کسی که فراموش شده است و رحمت خدا به او نمی‌رسد، قرارش خواهد داد.

۱۰ - سالک الی الله باید جهنمی‌ها را با بهشتی‌ها فرق بگذارد زیرا بهشتی‌ها رستگاران و ولی جهنمی‌ها خسارت دیده‌اند.

۱۱ - سالک الی الله باید در مقابل قرآن و تدبیر در آن خاضع و خاشع باشد و از مثالهایی که خدای تعالی در قرآن می‌زند، پند بگیرد.

«سورة مبارکه ممتحنه»

آیات ۲ - ۱۱ از سورة مبارکه ممتحنه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِمْ

بِالْمُودَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ

تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي

تُسْرُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمُودَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ

فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١﴾ إِنَّ يَتَّقُوكُمْ يُكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَ يَبْسُطُوا

إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾

ترجمه آیات ۲-۱

«به نام خداوند بخشنده مهربان»

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دشمن من و دشمن خودتان را سرپرستانی برای خود نگیرید در حالی که با آن‌ها با محبت ملاقات می‌کنید و قطعاً آن‌ها به آنچه که از حق برای شما آمده، کافر شده‌اند. آن‌ها پیغمبر و شما را به خاطر اینکه ایمان به خدائی که پروردگار شما است آورده‌اید، بیرون می‌کنند اگر شما برای جهاد در راه من و جلب رضایت من خارج شدید، مخفیانه با آن‌ها دوستی می‌کنید و من داناتر به آنچه که شما مخفی می‌کنید و یا آنچه را که علنی می‌نمایید و کسی که از شما این کار را انجام دهد، پس قطعاً از راه راست گمراه شده است. (۱)

برداشت از آیات ۲-۱ (اهانت به رسول اکرم ﷺ)

سالک الی الله نباید دشمنان خدا را از روی محبت فرمانده خود قرار دهد اگر چه آن‌ها با محبت با او برخورد کنند. زیرا سابقه آن‌ها به قدری زشت است که به پیامبر اکرم ﷺ اهانت می‌کنند و آن حضرت و دستورات آن حضرت را از زندگی خود خارج می‌نمایند و مردم مسلمان را از راه حق منحرف می‌سازند و اگر بر مسلمانها قدرت پیدا کنند مسلمانان متوجه خواهند شد که آن‌ها دشمنان صددرصد آن‌ها هستند.

آیات ۵-۴ از سوره مبارکه ممتحنه

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا

بُرَاءُوا مِنْكُمْ وَ مِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَ بَدَا بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ

الْعَدَاوَةُ وَ الْبُغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ

لَا اسْتَعْفِرَنَّ لَكَ وَ مَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَ

إِلَيْكَ أُنَبِّئُكَ وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَ اغْفِرْ لَنَا

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

ترجمه آیات ۴-۵

قطعاً برای شما در ابراهیم و کسانی که با او بوده‌اند، الگو و سرمشق خوبی است، آن وقتی که به قومشان گفتند: قطعاً ما از شما و از آنچه که غیر از خدا عبادت می‌کنید، بیزاریم. ما کافریم به شما و بین ما و بین شما دشمنی و بغض همیشه خواهد بود تا زمانی که به خدای واحد ایمان بیاورید. مگر قول ابراهیم به پدرش که من حتماً برای تو طلب بخشش می‌کنم و من از جانب خدا برای تو چیز دیگری را مالک نیستم. پروردگار ما، بر تو توکل می‌کنیم و به سوی تو برمی‌گردیم و بازگشت به سوی تو است. (۴)

پروردگار ما، ما را برای کسانی که کافر شده‌اند، وسیله آزمایش قرار نده و ما را بیامرز. پروردگار ما، قطعاً تو همان عزیز حکیم هستی. (۵)

برداشت از آیات ۴-۵ (الگو داشتن)

سالک الی الله باید حالات حضرت ابراهیم علیه السلام و کسانی که همراه او بوده‌اند را برای خود الگوی خوبی قرار دهد و توحید آن‌ها را سرمشق خود بداند و بیزار از پرستیدن بتها و خورشید و ماه و ستارگان باشد. و دائماً بگوید خدایا بر تو توکل می‌کنم و به سوی تو انا به می‌نمایم و به سوی تو حرکت می‌کنم. خدایا ما را برای کسانی که کافرند وسیله آزمایش قرار نده و ما را بیامرز زیرا تو عزیز حکیمی هستی.

آیات ۹-۱۶ از سوره مبارکه ممتحنه

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ مَنْ
يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ الَّذِينَ

عَادِيَهُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧﴾ لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ

الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَ

تُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ

قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ

تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾

ترجمه آیات ۶-۹

قطعاً برای شما در آن‌ها سرمشق نیکوئی خواهد بود برای کسی که امید به خدا و روز قیامت دارد و کسی که پشت کند پس قطعاً خدا همان بی‌نیاز حمید است. (۶)

امید است خدا بین شما و بین کسانی که دشمنشان می‌دارید از آن‌ها دوستی قرار دهد و خدا قدرتمند است و خدا بخشندهٔ مهربانی است. (۷)

خدا شما را از معاشرت با کسانی که در دین با شما جنگ نکرده و از شهر و دیارتان بیرون‌تان نکرده‌اند نهی نمی‌کند، اینکه به آن‌ها نیکی کنید و با آن‌ها با عدالت رفتار کنید. قطعاً خدا عدالت‌کنندگان را دوست می‌دارد. (۸)

جز این نیست که خدا شما را از دوستی کسانی که با شما در دین جنگ کرده‌اند و از شهر و دیارتان بیرون‌تان کرده‌اند و بر بیرون کردن شما همدستی نموده از اینکه آن‌ها را سرپرست خود قرار بدهید، نهی می‌کند و کسی که آن‌ها را دوست بدارد، پس آن‌ها همان ستمگرانند. (۹)

برداشت از آیات ۶-۹ (برای لقاء پروردگار الگوی خوبی داشته باشید)

سالک الی الله اگر بخواهد به خدا و زندگی دائمی روز قیامت برسد باید حضرت ابراهیم علیه السلام و خوبانی

که در گذشته بوده‌اند و اعمال خوبی انجام داده‌اند را الگوی خوبی برای خود قرار دهد و اگر بخواهد خدای تعالی بین او و بین دشمنانش محبت ایجاد کند با این روش امید است او را به این هدف برساند.

سالک الی الله باید بداند که خدای تعالی در صورتی که دشمنانش او را اذیت آن چنانی نکرده‌اند از معاشرت و زندگی با آنها نهی‌شان نمی‌فرماید و اگر به آنها نیکی کنند و با عدالت زندگی نمایند آنها ممکن است به دوستانی مبدل شوند و عدالت درباره آنها کاربرد خوبی دارد. ولی خدای تعالی از معاشرت با دشمنانی که آنها با عداوت شدید با او روبرو شده‌اند نهی فرموده زیرا اگر آنها را دوست بدارد در ظلم با آنها شریک است.